

DE REFORMATIE

WEEKBLAD TOT ONTWIKKELING VAN
HET GEREFORMEERDE LEVEN

DIE OWE JEUGD VERNIEUWT

ALS EENS ARENDS PSALM 103:5

Onder redactie van **Ds K. Schilder, Dr C. Tazelaar en Prof. Dr J. Waterink**

Medewerkers: Dr H. A. van Andel, Solo; Ds R. E. van Arkel, Utrecht; Dr Henry Beets, Grand Rapids; Dr C. Bouma, 's-Gravenhage; Ds K. Fernhout, Vreeland; Prof. Dr F. W. Grosheide, Amsterdam; Prof. Dr T. Hoekstra, Kampen; Dr G. Keizer, De Steeg; Dr B. A. Knoppers, Amsterdam; Ds C. Lindeboom, Amsterdam; Dr S. O. Los, 's-Gravenhage; Dr J. W. Marmelstein, Amsterdam; Ds F. C. Meijster, Rotterdam; G. Meima, Groningen; Ds D. Postma, Burgersdorp (Zuid-Afrika); Ds A. Ringalda, Soerabaya; Dr J. C. Rullmann, Wassenaar; J. Strikwerda, Dokkum; Dr J. Thijs, Zwolle; Dr J. Veldkamp, Hilversum; Prof. Dr D. H. Th. Vollenhoven, Amsterdam; Ds J. de Vries, Tilburg; Ds J. D. Wielenga, Franeker; Mr J. A. de Wilde, 's-Gravenhage.

Stukken voor de Redactie zende men aan den secretaris der Redactie:
Dr C. TAZELAAR, 2e Const. Huygensstr. 77, Amsterdam.

Drukkers-Uitgevers:
OOSTERBAAN & LE COINTRE, Goes
Tel. No. 58 — Postrekening No. 36000.

Abonnement: f2.50 per halfjaar bij vooruitbetaling.
Voor 't Buitenland f7.50 en voor Ned-Indië f6.— per jaar.
Advertentiën: 35 ct. p. regel. — Losse nummers f0.15.

INHOUD: Hoofdartikel: Karl Barth's positieve negativiteit. I. — Uit de Schrift: Wilt gijlieden ook niet weggaan? (Joh. 6:67). — Kerkeleijk Leven: Een stem uit het Zuiden. Versnippering van krachten. Predikantstratagemen. — Lit. en Kunst: Kleine Studiën. — Uit het Pol. en Soc. Leven: Organisatie van den Arbeid. V. — Pop. Wet. Schetsen: Het Chiasmisme en het Oude Testament. XXV. — Vakwetenschap en Practijk: Sterrenkunde. VI. — Uit de Historie: Dr de Wilde blijft ontkennen. — Opvoeding en Onderwijs: Al weer vergaderingen. — Zending en Evangelisatie: Evangelisatielectuur. — Kerkenieuws.

HOOFDARTIKEL

Karl Barth's positieve negativiteit.

„Die Not der evangelischen Kirche“
Zwischen den Zeiten 1931, Heft 2.

I.

In „De Reformatie“ schreef Ds Berkouwer een belangrijke artikelenreeks over: „De Ethiek van Karl Barth“. In die artikelen wordt aan dezen grooten theoloog tenminste recht gedaan, dat men hem laat zeggen wat hij bedoelt en dat aangegeven worden de problemen waarom het bij hem gaat.

Zoo kunnen we hem tenminste leeren zien als een profetische geest, die maar niet een „interessante theologische kwestie“ in discussie bracht, maar nog steeds de man is, die „aan 't klokke-touw trekt“ en de „Christenheid“ iets te zeggen heeft als profet. Zoo zijn we althans voorloopig georiënteerd om te kunnen beslissen in de vraag, die straks niet meer te ontwijken is: de vraag namelijk: Is Barth een ware profet of een valsche?

Barth dringt zelf op deze „Entscheidung“ aan. Hij is heusch niet gediend van een goedmoedige Hollandse glimlach van ontwijking en een beleefd: „och Professor, U zegt het heel mooi, wat wij al lang wisten van Kuyper en Bavink, U is voor ons wel te aanvaarden, als we U op z'n Hollandsch mogen „deuten“. Eigenlijk zijn wij het toch wel eens“.

In het hierboven vermelde artikel van Barth dringt hij bij de Deutsche „evangelische Kirche“ aan op deze „Entscheidung“: Vóór of légen de profetische verkondiging zooals hij dat verstaat. Een derde is er niet.

In het debat met Dr Dibelius stelt hij de absolute tegenstelling met strakke lijn vast: „es möchte sich doch jeder Leser darüber klar werden, dass er sich zwischen D. Dibelius und mich nicht in eine noch so kluge, noch so vornehme, noch so christliche Mitte stellen kann. Hier versteht schlechterdings nur, wer ohne „Wenn“ und „Aber“ so oder so Partei nimmt und den Streit aufnimmt. Ich protestiere jedenfalls für mich selbst im voraus gegen jedes Geschichtsbild, das mir eine andere Stellung zuweist als die des ganzen Protestes gegen das ganze, die Sprache von D. Dibelius redende Kirchentum“.

Zoo spreken profeten. Absoluut. Zij zien groote lijnen. Allerlei „gewichtige strijdfragen“, waarover de massa graag kibbelt, en waardoor zelfs „kerken“ ontstaan, negeren ze alsof het zoo maar niets was. Maar de vraag houden ze vast. En dan zelfs in schijnbaar onbeduidende dingen.

DE vraag van Karl Barth wordt in zijn artikel over „Die Not der evangelischen Kirche“ al zeer scherp gesteld.

Wij willen die vraag nader bezien en daarbij de door Barth gevraagde „Entscheidung“ voltrekken. Want het gaat ons evengoed aan als de Duitse „evangelische Kirche“.

Er zit meer practische beteekenis in het profetische woord van Barth, voor onze kerken, dan menigen vermoedt. Woorden van profeten, zoowel van valsche als van ware, houdt men niet binnen landsgrenzen. Zij zijn internationaal ten zegen of internationaal gevaarlijk!

In „De Reformatie“ van 24 April 1931 wijst Ds Berkouwer er op, dat we bij Barth vinden: eenerzijds de verwerping van het proces in het Christelijk leven, in dien zin dat alle „positief“ Christelijke activiteit nog negatief wordt gewaardeerd — en anderzijds vinden we bij Barth téch de erkenning van een relatief historisch psychologisch proces. („Een rooversbende heeft in háár sfeer ook nog moraal en recht“).

Er is dus volgens Barth nog een tijdelijke zijde aan het genadewerk: de heiliging als historisch-psychisch proces. Dat is echter een gezond worden, dat, menschelijk gezien, een steeds zieker worden kan zijn. Zoo kan God „vermeende“ eerbied toch nog qualificeeren als „werkelijke“ eerbied. En dus kan God zelfs de „Kirche Esau's“ nog qualificeeren als „Kirche Jacobs“.

't Is te verstaan, dat ook Barth gaarne in de gansche Christenheid deze tijdelijke historisch-psychische zijde van het genadewerk zou zien.

Niet om er iets positiefs van te maken. Want dat ware de grootste gruwel! Dat we het besef van „nur Sünder“ te zijn, gingen verheffen tot een positief kenmerk, dat ons boven de anderen uithief!

Neen, maar dat tijdelijk gegeven is een getuigenis tot de wereld, een profetisch getuigenis: wij zijn niet beter dan gij, wij kerken zijn nog erger zondaren, dan gij wereld, en wij weten dat.

Juist in dit tijdelijk-historisch-psychisch getuigenis zit de ACTUALITEIT van Barth voor de kerk van Christus.

Wanneer men begint met de studie van Barth, dan schijnt hij soms iemand, die met zijn negatie van alle positieve en negatieve dingen voor God, toch eigenlijk buiten het leven staat. 't Is wel een aardig dialectisch spel om de menschen te verkondigen, dat hun leer niet voor God kan bestaan — en dan meteen er bij te erkennen, dat deze verkondiging zelve evenzoo alleen maar zonde is.

Wat heeft zoo iemand dan eigenlijk te zeggen? Dat alle menschen voor God niets dan leugenaars zijn! En hij zelf ook op 't moment, dat hij het zegt. Dat God zoo alles „in Frage“ stelt! — alles.

Waarom zwijgt hij dan maar niet? Kunnen we hem dan niet schouderophalend voorbijgaan?

Neen, want Barth heeft het bovengenoemd tijdelijk-historisch-psychisch getuigenis op het oog. En zijn program van actie — dat van groote kerkhistorische beteekenis kan worden, doordat tal van stroomingen hier kunnen samenvloeien — dat program van actie komt in zijn Rede over „Die Not der evangelischen Kirche“ duidelijker dan ooit aan den dag.

Barth is niet een speculatief denker, een theoreticus, die speelt met paradoxen: de nood van het predikambt heeft hem gedrongen tot zijn getuigenis.

Zijn „negatie“ wil zeer bepaald als „leer“ aanvaard worden. En hij staat absoluut anti-thetisch tegenover al wat deze negatie-voor-God niet wil aanvaarden. Daarin is hij zeer positief. En dat is niet tegen zijn „leer“, want dit „getuigenis“ dat hij zeer positief geeft, is een relatieve-historisch-psychische zijde van de openbaring van Gods genadewerk.

De historische negativiteit (nihilisme en quietisme) vindt in hem geen advocaat tegenover de historische positiviteit (Overheden, Piëtisme).

De nihilist bringe voor God zijn negativiteit als zonde aan den dag — en de Overheid bringe

haar positiviteit — en dan staan ze één in de belijdenis: nur Sünder!*) En ze blijven zoo staan. Zij gaan niet heen, gerechtvaardigd naar hun huis. Neen, de belijdenis „nur Sünder“ is getuigenis, teeken, „Hinweis“*), dat God hier genade bewijst. Er „volgt“ dus niets op.

En ook het getuigenis als zoodanig is slechts tijdelijk-historisch-psychisch gegeven.... zelve ook alléén maar „Hinweis“.)

Maar als zoodanig — als tijdelijk-historisch verschijnsel vraagt het dan ook ten volle aandacht. Als zoodanig wordt het positief.

Als zoodanig wordt het een noodkreet, een klok-gelui, een profetisch woord, dat partij-kiezen vraagt en geen halve aanhangers duldt. Hier wordt het getuigenis ten slotte zaligspreking of vervloeking.

Wij zijn daaraan ontwend!
Maar de profeten in de H. Schrift — de ware én de valsche — spraken zoo.

Biggkerke. (Slot volgt.)
A. JANSE.

*) Vertaling: Laat ieder lezer zich toch goed er van doordringen, dat hij de kans niet krijgt, zich tusschen Dr Dibelius en mij op een midden-standpunt te plaatsen, al zou dat ook nog zoo'n christelijk standpunt wezen. Hier begrijpt slechts hij, waar het om gaat, die zonder een „indien“ en zonder een „maar“ zoo of zus partij kiest, en den strijd aanvaardt. In elk geval protesteer ik voor wat mij betreft bij voorbaat tegen elke voorstelling van mijn werk en mijn optreden in dier voege, dat mij een andere plaats zou worden toegewezen dan die van een algemeen protest tegen het algeheele kerk-wezen, dat de taal van Dr Dibelius zou spreken.

- *) De Esau's-kerk; de Jacob's-kerk.
- *) Alleen maar een Esau's-kerk.
- *) Enkel maar zondaren.
- *) Tot oorbraak.
- *) Den „geloovenden“ mensch.
- *) Onzeker maakt, disputabel stelt.
- *) Een verwijzing naar iets anders.

UIT DE SCHRIFT

Wilt gijlieden ook niet weggaan?

Jesus dan zeide tot de twaalfen: Wilt gijlieden ook niet weggaan? Joh. 6:67.

Niet maar een vraag vol diepen weemoed — zooals het altijd velen voor wil komen — richt de Heiland hier tot Zijne Jongeren.

Maar ook een vraag, waaruit naast Jesus' groote liefde, des Heilands groote wijsheid blijkt.

't Moge anders schijnen, dieper indenken van den toestand, waarin ze werd gesteld, doet ons dit verstaan. En de uitkomst heft allen twijfel op.

Daar komen oogenblikken in ons leven, waarin een verzoek tot hééngaan méerder bindt, dan een bede om te blijven.

Om dat blijven was het Jezus hier te doen, mits het een blijven van ganser harte, een blijven na belijdenis, na openbaring van geloof in Hem, in ware liefde tot Hem zoude zijn.

Had de Heere hier gevraagd: gij zult toch bij Mij blijven, o, mijn Jongeren, welk een zwakheid zou er dan bij den Heiland aan het licht getreden zijn!

Welk een verkeerd gevoelen zou er bij de Jongeren zijn wakker geroepen!

Bij Jezus te zijn ware hun een opoffering geworden, in plaats van een hooge eere, een rijke genade, voor tijd en eeuwigheid.

Wat toch was de toestand? Jezus was tot heden toe omringd geweest door een groote schare.

Menigten, die Zijn teekenen zagen, volgden Hem, waar Hij ook henenging.

't Scheen wel, alsof het geheele volk straks achter Hem zou komen.

Geen wonder. Hij genas de zieken; kreupelen deed Hij wandelen; zelfs melaatschen werden door Hem gereinigd, en zoo pas had Hij der schare door

van „De Reformatie“: zooveel sympathie dit ontvangen, wilt ook uw LIE-ADVERTENTIËN aanslag zonden.

Uitgave van VAN & LE COINTRE, Goes

DE ON
sche Geschiedenis
naverteld
jongens en meisjes
door
VAN WIJLEN
Overdruk uit
roof met den Bijbel.
Prijs 40 cent.

aan in den Boekhandel
beschrijving van het be-
postrekening No. 36000
gevers.

Legumer
SMIT
in Aardappelen,
nten en Fruit
elefoon 28684
laelstraat 99
sterdam.

H. KLOOSTER
Bedi. Drogist
terplein, 32, Amsterdam
Telefoon 20176

De DROGERIJEN, CHEMIE-
EKENVERPLEEGINGEN-EN
NMAAK-ARTIKELN.
sche orders kunnen
uitgevoerd worden

ketbakkerij
inchroom

tr. 19-21, Leiden
FOONNUMMER 579

zeft aanbevelend
M. VAN NOORT

SCHOUWERIJ
PEKSLAGERIJ
annex
Vleeschwaren.
ARZ - DEN HAAG
lusstraat 16 - Tel. 53189

H. FA BERNARD
RKT-KOORNBRUGSTEEB
EF. 479 - LEIDEN
U het aangewezen
adres voor
huishoudelijke artikelen

KRAALJEVELD
GRAVENHAGE
sstraat 236, Tel. 37933
Haenstraat 1, Tel. 37938
Handel in
len en Brandstoffen.

Uitgave van
an & le Cointre, Goes

ENS INGELSE
sode uit het geeste
ven op Walcheren
instreeks 1780
cor A. JANSE
r. School Biggkerke.
80, franco p. p. f 0.64
verkrijgbaar in den
idel en na ontvangst
drag bij de Uitgevers